

paaregnet og sluger ca. $\frac{2}{3}$ af det Beløb, som indkommer for Mergelen, uagtet Prisen for den er temmelig høj, nemlig gennemsnitlig 70 Øre pr. Kubitalen løst Maal. Der sælges derfor kun aarlig 8—9,000 Kubitalen, fordi den fattige Befolkning i denne Egn kun kan købe smaa Mængder af den dyre Mergel, og fordi over Halvdelen af Lodsseierne i Banens Opland og tilmed de mere velhavende ikke ere Interessenter, fordi de ikke have turdet overtage Garantien for Statslaanet, og ikke købe Mergelen paa Grund af den forhøiede Pris, som Ikke-Interessenter nødvendig maa erlægge. Vedligeholdelsen af Sporet har derhos krævet betydelige Udgifter, og for at disse ikke skulle blive uoverkommelige, og Transporten hderligere fordyres, har man maattet paabegynde en Omkring af Konstruktionen af Banens Overbygning. I saa Henseende bemærkes, at denne Bane var den første af denne Art her i Landet, hvorfor man den Gang ingen Erfaring havde om slige Baners Anlæg og Drift, medens Bygningen af lette Sporveie i de sidste Aar har naaet en betydelig Udvikling, som er kommen den senere ved Grindsted anlagte Mergelbane tilgode. Der har nu vist sig forskjellige Mangler ved Banen, som man har maattet afhjælpe særlig ved at lægge Tværsveller i Stedet for Længdesveller, hvilket for en Bekostning af ca. 5,000 Kr. er udført paa en Strækning af $1\frac{1}{4}$ Mil af Banen, hvor Transporten derefter har vist sig betydelig lettere og sikkere, ligesom ogsaa de aarlige Udgifter til Sporets Justering ville blive betydelig mindre. Resten af Arbeidet vil være at fuldføre i de næste 5 Aar, og dertil vil største Delen af Overskudet medgaa. Overskudet af Driften vil saaledes blive utilstrækkelig til Dækning endog kun af en ringe Del af det aarlige Afdrag paa Statslaanet, hvis dette vedblivende med sit fulde Beløb skal blive paa Interessenterne i Banen. Naar derimod Gjælden, hvorom der andrages, blev nedsat til 35,000 Kr., tvivler man ikke om, at Driftsoverskudet vil kunne dække Afdragene paa denne Sum. En stor Del af Lodsseierne i Banens Opland, som nu staa udenfor Interessentsskabet, antages da ogsaa at ville gaa ind i dette og købe Mergel; Afættningen deraf vil desuden hderligere kunne fremmes ved Anlæg af Sidebaner med transportable Spor, hvad man ikke nu tør paatage sig at udføre, og med et større Salg vil Driftsoverskudet forøges ikke saa lidet. Skulle derimod Afdragene paa hele Statslaanet betales, blive Interessenterne nødt til at udrede dem af deres egen Lomme, de vilde da komme til at betale Statskassen aarlig omtrent ligesaa Meget, som de nu udgive til Mergel, og vilde da ikke være i Stand til at købe Mere af denne, saa at Banens Drift vilde standse, og Aktiekapitalen være tabt. Men standses Driften, vil Betalingen af Afdragene snart ophøre fra Interessenternes Side, da deres Hjælpetider uden Mergelen snart vilde være ophørte. Deres Eiendomme have til sammen 61 Tdr. Hartkorn, hvorpaa der hviler en Gjæld af ca. 300,000 Kr. og en aarlig Afstågt af 5,000 Kr. Denne Gjæld er derhos stigende, medens Eiendommene synke i Pris, og de kommunale Byrder tiltage. Denne Egn har derfor lidt meget ved de senere Aars Tørre, hvorfor de almindelige ugunstige Vilkaar for Landbruget her tynge særlig haardt. Standses Tilførselen af Mergel, maa Jordbrugerne her vende tilbage til Brændekulturen, som odelægger Eiendommen, medens der kun ved Hjælp af Mergelen kan drives et sundt Agerbrug i Heden, hvorfor den er et uerstatteligt Gode for Egnen. Et Areal paa ca. 1,500 Tdr. Land er allerede opdyrket, og Fremgangen i Agerbruget er meget kjendelig, da der i de senere tørre Aar er høstet forholdsvis gode Afgrøder paa de merglede Marker. Ved at lette Interessentsskabet de paa samme hvilende Byrder vilde man desuden kunne langt kraftigere tage fat paa Kultivering af de store til Opdyrkning vel stillede Kjør- og Mosejorder, hvorved en ret talrig Befolkning vilde kunne finde sit Udkomme. Da Staten paa saa mange Maader ved Havneanlæg og Jernbaner, Diger og Rystsikringsarbejder o. s. v. aabner Erhverv for Landets Beboere eller yder dem Bestyttelse, naar deres Eksistens er truet, formene Andragerne, at der ikke er mindst Anledning for Staten til atter her at yde Hjælp, hvor det ogsaa gjælder Eksistens af en Del Beboere i Landets af Naturen mindst begunstigede Egne. Da man paa et lignende Andragende til Ministeriet har erholdt det Svar, at Finantsministeriet favner Bemyndigelse til at bevilge Andragendet om Nedsættelse af Gjælden til 35,000 Kr. og Udsættelse af Afdragenes Betaling til 11te Septbr. 1893, henvender man sig nu til Folkethinget med Anmodning om, det vil tage Sagen under Overveielse og give Ministeriet den fornødne Bemyndigelse.

Da Sagen vil finde sin Afgjørelse ved Behandlingen af Finantslovforslaget for 1889—90, gjør Udvalget ingen Indstilling.